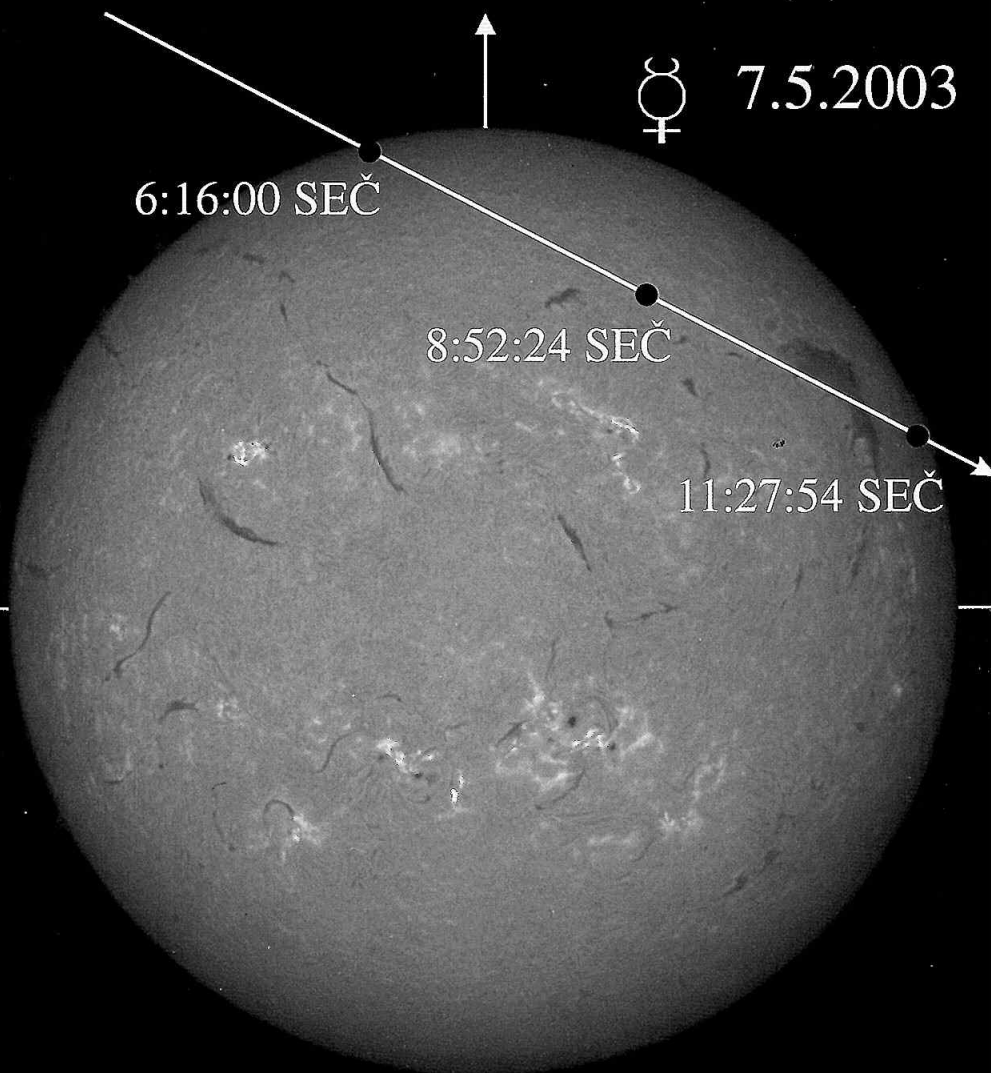

HVĚZDÁŘSKÁ ROČENKA 2003

6:16:00 SEČ

8:52:24 SEČ

11:27:54 SEČ

♀ 7.5.2003

$\alpha=2^{\text{h}}55^{\text{m}}20^{\text{s}}$ | $\delta=+16^{\circ}42'50''$

Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy

**Hvězdářská
ročenka
2003**

Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy

Hvězdářská ročenka 2003

Pod redakcí Pavla Příhody připravili

Otokar Buzek

Jan Mánek

Anton Paschke

Ondřej Pejcha

Petr Pravec

Pavel Příhoda

Petr Sobotka

Petr Sojka

Ladislav Šmelcer

Jan Vondrák

Miloslav Zejda

Vladimír Znojil

Ročník 79

Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy
v koedici s Astronomickým ústavem AV ČR
a Petr Sojka, PRPEEZ know-how
Praha 2002

© Pavel Příhoda za kolektiv, 2002

ISBN 80 - 86017 - 35 - 4

ISSN 0373 - 8280

PŘEDMLUVA

Hvězdářská ročenka 2003 je 79. ročníkem této publikační řady, kterou již po celé desetiletí, od roku 1993, vydává Hvězdárna a planetárium hl.m. Prahy a od ročníku 71 (Hvězdářská ročenka 1995) vychází v koedici s Astronomickým ústavem AV ČR. Po organizační stránce se vydávání Ročenky věnuje ředitel Hvězdárny a planetária hl.m. Prahy, Ing.Marcel Grün. Veškerý materiál zpracoval na tiskové předlohy Mgr. Petr Sojka. Jmenovaní jsou spolu s hlavním autorem pracovníky Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy.

Vydavatelé i autoři děkují Ediční radě Akademie věd České republiky pro vydávání vědecké literatury za finanční příspěvek, který usnadnil vydání Hvězdářské ročenky 2003. Stejně tak náleží poděkování magistrátu hl. m. Prahy, který zřizuje Hvězdárnu a planetárium a přispívá na její činnost, do níž příprava Ročenky patří. Jmenovaným institucím jsme vděční za jejich podporu a pochopení.

Autorské podíly 79. ročníku jsou následující: část A (Kalendářní data roku 2003), B3 (Planety a jejich měsíce - průvodní texty, mapky elongací Merkura, některé ilustrace a část tabulek planet), B4 (Zatmění Slunce a Měsíce - texty a schema zatmění), B6 (Planetky Ceres až Vesta - texty a některé tabulky) a textovou část C (Kalendář úkazů) zpracoval P. Příhoda. J. Vondrák je autorem oddílů B1 (Slunce), B2 (Měsíc), B3 (efemeridy planet a satelitů, grafy poloh satelitů Jupitera a Saturna), B4 (Zatmění - výpočty), B5 (Zákryty hvězd a planet Měsícem), B6 (efemeridy planetek Ceres až Vesta) a B9 (redukční veličiny pro hvězdy, tabulky Polárky). Autorem diagramů východů a západů planet a planetek v částech B3 a B6 je P. Sojka. Vyhledávací mapky Urana, Neptuna a Pluta, část stati B6 (další jasnější planetky), jakož i mapky pro část B7 (Komety) a C (Kalendář úkazů) zpracoval J. Mánek. Autorem oddílu B7 (Komety) je P. Pravec, s nímž spolupracoval V. Znojil. Posledně jmenovaný autor připravil také oddíl B8 (Meteory). Autorem oddílu B9 (Proměnné hvězdy) je M. Zejda, s nímž spolupracovali A. Paschke, O. Pejcha a L. Šmelcer. Část D (Časové signály) vypracoval O. Buzek.

Hvězdářská ročenka 2003 má téměř stejný rozsah jako v předchozím ročníku a není zřejmě nutné jej podstatně měnit - zejména v době internetu. Právě tam nalezneme zájemce obrovské množství různých specialit a jmenovitě ty efemeridy, které vyžadují kratší časový odstup. Přesto nejsou vyloučeny dílčí úpravy; s náměty na jejich zařazení se můžete obrátit na kteréhokoliv z autorů nebo na vydavatele - ať už osobně, poštou nebo e-mailem na adresu prihoda@planetarium.cz. Stejně tak budeme vděční za upozornění na některé chyby a závady. Předností podobných publikačních řad jako je Hvězdářská ročenka je ovšem jistá stabilita obsahu a výběr informací Ročenky se osvědčuje již řadu let. Není však vyloučeno, že vás napadne užitečná změna nebo úprava. Pokud by šlo o speciálnější, ale užitečné údaje pro menší okruh zájemců, mohou se stát součástí diskety.

Disketa ke Hvězdářské ročence 2003 je její samostatnou součástí a lze ji zvlášť objednat. Její obsah se nepřekrývá s tištěnou částí Ročenky, ale rozšiřuje ji. Uvádí efemeridy, které využívá užší okruh zájemců, a užitečné katalogy, jež by však byly pro tištěnou část Ročenky příliš rozsáhlé. V disketě pro rok 2003 uvádíme jako obvykle efemeridovou část s tabulkami pravouhlých geocentrických souřadnic Slunce, geocentrické rovníkové souřadnice planet s jednodenním intervalem, geocentrické ekliptikální souřadnice planet a zdánlivé polohy vybraných jasných hvězd v desetidenních intervalech. V katalogové části najdete dráhové elementy pro vybrané skupiny planetek (blízkozemní planetky, potenciálně nebezpečné planetky, vybrané jasnější planetky). Uvedené elementy mohou posloužit při výpočtech efemerid pro pozorování zajímavých planetek či jejich "počítačové" zkoumání. Disketu připravil P. Sojka a J. Vondrák. Obsah disket z předchozích let od ročníku 1994 je uveden v předmluvě Hvězdářské ročenky 2001. Diskety i ze starších ročníků lze stále objednat na adrese střediska Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy: Štefánikova hvězdárna, Petřín 205, 118 46 Praha 1, nebo e-mailové adrese: hvezdarna@observatory.cz.

Autoři i další pracovníci, kteří se na přípravě tohoto svazku podíleli, budou rádi, jestliže vám Hvězdářská ročenka i v roce 2003 dobře poslouží při práci nebo astronomické zájmové činnosti. Přejeme vám k tomu průzračnou oblohu, více starobylé dobré tmy v noční době a co nejklidnější ovzduší při nočním i denním pozorování.

Za autorský kolektiv
Ing. Pavel Příhoda